

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24—	v upravnosti prejemam:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	pol leta	5—
četr leta	2—	četr leta	1—
na mesec		na mesec	

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Politični položaj.

D u n a j , 15. nov.

Notranje politični položaj se zoper postruje; včerajšnji govor ministrskega predsednika je ustvaril nove komplikacije in vladu ter stranke še bolj odstujil. Ni je v parlamentu skupine, ki bi odobravala besede in namene kabinetnega šefa in nad vse značilno je, da agrarci, katere mora vladino stališče glede uvoza argentinskega mesa nad vse zadovoljiti, niso včeraj niti z eno roko, niti z enim glasom odobravali Stürgkhove izjave. Končno so se tudi pri njih samih moralni vzbuditi najresnejši posmleki proti vlogi, ki jo je odkazal ministriški predsednik parlamentu. Tudi v politiki velja danes meni, južni tebi in politična brezvestnost vendar tudi v avstrijskem parlamentu se ni tako dače zavladala, da bi stranke za ceno minljivih uspehov mirno puščale, da seka brezobzirni minister po samih koreninah parlamentarizma. Če je grof Stürgkh računal na to, da bodo njegove besede pozdravili agrarci in konservativno-klerikalni elementi z navdušenim odobravanjem, se je jako zmotil. Agrarci jemljo danes dejstvo, da se je vladu glede uvoza argentinskega mesa popolnoma postavila na njihovo stališče, na znanje — toda pričekovani slavoslovji so izostali. Zato pa je nejevolja v vrstah naprednih meščanskih in delavskih pa deloma tudi kmečkih zastopnikov čim večja in sega čim globokejše.

Član vladne stranke (posl. Erb, nemški Nationalverband) je včeraj priporočil v draginjskem odseku ministrskega predsedniku nezaupnico in se vedno vstraja pri tem odložiti v znak protesta svoj referat, pod ostrom resolucijo, ki so jo naperili »v imenu ustavnosti« dunajski napredni poslanci proti Stürgkhmu so podpisani tudi člani nemško - nacionalne zveze, Poljaki odkrito izjavljajo svoje obžalovanje nad včerajšnjimi »nepredvidnostmi« in na Češkem odgovarja včerajšnji optimistični govor dr. Kramara kaj malo dejanskemu položaju.

Če smemo danes govoriti o zbljanju parlamentarnih strank, je to razumeti ravno v Stürgkhovim načrtom nasprotnem smislu. Nezaupanje in nasprotstvo proti Stürgkhmu ustvarja večino, ki pa ni majoriteta vlade temveč majoriteta njenih na-

sprotnikov. Danes je ni v parlamentu stranke, s katero bi lahko grof Stürgkh razpodagal in kabinetni šef, kateremu so prijatelji pri njegovem nastopu pravili, da so mu vse poti odprte, po kratkih dneh ne more storiti skoraj niti enega koraka več, ne da bi zadel ali na desni ali na lev.

To je dejanski položaj, ki postaja vsem političnim krogom vedno jasnejši. In vprašanje kam in kaj sedaj, zahteva nujno odgovora. Poljaki še vedno niso obupali nad svojo kraljevsko idejo in v vztrajnostje verujejo v bodočnost sedanjega parlamenta, kateremu naj bi bilo združilo: koalicija in parlamentarni kabinet. Že je zopet pričela akcija nemornega dr. Bilinskega, ki hoče v smislu svojih »zlatih mostov«, katero je v znamenitem proračunskem govoru proglašil kot jedro konsolidacijske misli, doseči takoreč ob dvajseti urji, da reši parlament sebe in svoje delo tudi za ceno, da se ponesreči na teh mostovih grof Stürgkh in njegovih ministri. Kakor smo javili že brzozavno, se je dr. Bilinski zavrnjal na nemške in češke parlamentarne voditelje, na katerih razsodnost hoče apelirati. Ekscelenți Bilinskemu ni treba ponavljati, da je delo za delozmožnost parlamenta pravo ljudsko delo.

Oziri na ministrskega predsednika ne morejo biti merodajni in če je včeraj načelnik Poljskega kluba grofa Stürgkh res zatrdil, da na novo akcijo za parlamentarizacijo kabimenta ne misli, je to formalni dementi, ki na dejstvih samih ničesar spremeni ne more.

Predobrih avspieci žal najnovejši poskusi drja. Bilinskega nimajo. V nemških krogih se je nedostopnost napram češkim zahtevam postrila, Čehi sami pa brez garancij v vladno večino ne morejo. In slednjic je vprašanje ne bi li zadele stranke pri poskusu strmoglavit sedanji kabinet ter prevzeti vladu na odpor, ki bi se ga utemeljevalo od merodajne strani z dejstvom, da ne gre uvesti prakso štirnajstnevih ministrov.

Zato je pač verjetnejši pesimističen nazor onih, ki so nad položajem že sploh obupali ter vidijo v nastopih grofa Stürgkhua udarec, kateri naj omajajo temeljne kamne sedanje zbornice. V parlamentarnih koloarjih šepečejo o razpustu in nad vse značilno je, da je na današnjem

zborovanju klerikalnega šolskega društva, ki stoji pod zaščito visokih feudalnih krovov proglašil posl. Baechlé (kršč. soc.) da treba »apelirati na ljudstvo«.

Pričakovati je, da pride že v prihodnjih dneh do novih komplikacij in kmalu bo mogoče spoznati na katero stran se nagne usodna tehnika. Vlada in parlament že dolgo nista več dobra »kamerada« vseeno pa smemo citirati: Eine Kugel kommt geflogen, gilt sie mir oder gilt sie dir?

Usiljen shod.

V Krašnji pri Lukovici se bližajo občinske volitve. Klerikali so že dalj časa prezali, kako bi napravili naskok na Krašnjo. Domači klerikali so ubogi tepeki na duhu in tudi maloštevilni, ampak sitni so kot ose. Videli so, da z domačimi ljudmi še misliti ni, da bi napravili shod v Krašnji. Zato so napravili načert, da vdverejo v Krašenjsko občino s pomočjo klerikalcev iz sosednjih občin. In v nedeljo 12. t. m. so izpeljali ta načrt. Za govornika so si izbrali dr. Kreka, ker so vedeli, da ta mož je enkrat že tudi Ljubljanočan obljubil, da bo prignal iz celine Krašnje dežele klerikalne backe v Ljubljano, da bodo ljubljanske naprednjake spodili tja, kamor zapirajo svoje pse. Kar je dr. Krek obljubil Ljubljancanom, to je za poizkus izpeljal v Krašnji. V nedeljo so tedaj lomastili v Krašnjo takoj po kolisu od vseh sosednjih občin pristni krščanski možje in »čukci«. Iz Blagovške občine je privlekel celo trumbackov župnik Hartman, ki je v ta namen kar zjutraj opravil takoj po maši litanijske, iz Moravske občine je prinal znani polizani kaplanček Demšar celo jato backov in »čukov«, iz Češnjice je prinal svoj trop značni bivši žirovski kaplan Perko, iz Dritiske občine je pripeljal muzasti županček svoje vernike in iz Lukovice in okrog so prišli sicer brez župnika, ampak pod vodstvom treh Česnov, da še danes v Krašnji smrdi po teh česnovnih tičih. Tako so od petih, oziroma šestih občin naškocieli eno samo občino. Prišla je ura napovedanega shoda. Iz cerkve so se vsuli ljudje. Tuje so se kar zapoldili pred župniščem, kjer je bil napovedan shod. Blagovški župnik je kričal: »Alo, Blagovščani skupaj!«

Dr. Krekov govor v Krašnji.

Turki postanemo. Krek je omenjal sedanje homatije na Turškem in vojno z Italijani. Naša država bo de morale dati svojim narodom to,

Ravno tako so se strnili hitro skupaj drugi tuji backi in domačine hoteli odiniti proč. Toda, če tudi so bili v trikratni premoči, so Krašniani hitro stopili blizu na poziv domačega posestnika g. Štruklja. Ko so klerikali videli, da hočejo domačini tudi prisostvovati shodu, so se zagnali z divjo jezo proti domačim, posebno proti posestniku Štruklju in učitelju Germeku in nastal je hrup in šum. Prišlo je do spopada med fanti in nekaterimi tuji. Domaci so zapeli »Hej Slovani«, na kar so klerikali kot divji obskakovali in se zagnali vanje ali pomagalo ni nič. Kazalo je, da se shod ne bo vršil. Župan Klopčič je prišel dvakrat med domače in jih opomnil naj puste zborovati, ker bode imel vsak prosto besedo na shodu. Domačini so na to na prigovarjanje naprednih dopustili shod in dr. Krek je začel ves bleb svoj govor, ki ga v glavnem priobčimo na koncu tega poročila. Govoril je stvari, ki jih dve tretjini niso razumeli poslušalci in ko bi z nekaterimi medkljici ne bil speljan na drug tir, bi lahko primerjali Krekov celotni govor velikanskemu govoru kakšnega cirkusovega direktorja, ki hvali svoje predstave, same da je Krek hvalil svojo stranko, poslane in najbolj — sebe. Shod se je vršil potem mirno, ker je mnogo domačih odšlo, ker so se navečeli poslušati. Po shodu so tuji klerikali odšli domov z dolgimi nosovi, ker shod za domačine ni rodil tistega, kar so pričakovali. Prišli so tuji na shod v Krašnjo, da bi pokazali domačim svojo klerikalno moč in slavo, a so pokazali le velikansko zabitost, da verjamejo dr. Krekovim besedam, ki so sama prazna pena. Krašniani stope danes ravno tam, kakor pred shodom, le nekaj, vzemimo kakih šest do deset tičkov iz hribov so pokazali še sedaj jasno svojo barvo, a zaradi teh se pač ni izplačalo, da se je Krek penil in potil celo pol drugo uro. Velika večina Krašnjanov pa je pokazala in bode pokazala, da na klerikalne obljube in besede ne da prav nič. To bodo pa Krek in vsi tisti backi, ki so bili v nedeljo v Krašnji, videli po občinskih volitvah.

Dr. Krekov govor v Krašnji.

Turki postanemo. Krek je omenjal sedanje homatije na Turškem in vojno z Italijani. Naša država bo de morale dati svojim narodom to,

kar oni nji dajo. Danes je sicer še velika večina udana cesarju, toda ako bode država zanemarjala svoje narode, bodo oni njo zapustili. Liberalci so že poskusili enkrat, da bi zapletli Avstrijo v boj s Srbijo. Mi Slovenci in Hrvatje se moramo tesno združiti, da zasedemo enkrat kraje v Turčiji, ki nam gredo. (Klic: Potem bomo po Turki, pa nič več liberalci in klerikalci.) Potem je Krek hvalil korist tovarn, ki jih bomo moralni sami ustavljati, da ne bomo iz tujih držav draga plačevali strojev in drugih izdelkov. Kmalu je postavil pa celo zadevo na glavo in rekel, da so tovarne škodljive za kmeta, ker mu jemljejo delavske moči. Hvalil je svojo pridnost. Vse se mi liberalci že ocitali, samo tega ne, da sem len. Delam vsaki dan zjutraj od 8. do 8. zvečer. Ne privočim si nobenih zabav, le parkrat sem bil v gledališču. Spravil se je nad kartole in jude. On in še 12 poslavcev študirajo kartelno vprašanje in že imajo v mislih postavbo, ki bodo določevala nadzorstvo kartelov in izdelovanje v tovarnah. Če bodo imela tovarna prevelik dobitek, ji bodo postava delo prepovedala. Na medklici o zvišanju duhovskih plač, je povedal: Takrat, ko so plače duhovnom zvišali, me ni bilo zraven. (Se je pač lepo zmusal krvidi?) No, pa če so zvišali je bilo pač potrebno. Vsak mi mora priznati, da je danes duhovnik izmed vseh najslabših plačan. (Klerikalni backi so se skrivili muzali. Eden pa je rekel: Še orožniki so boljše.) Duhovnik mora študirati 16 let, da pride do službe.

Ali naj potem, ko pride na službo, še strada? Pa vsaka liberalna bababa, po gostilnah, po časopisih grdi duhovnika. — Kdor je proti zvišanju duhovskih plač, ta hoče, da bi duhovnik ne bilo. (Duhovniki ploskajo.)

Uradniške plače. Kaj pa uradniške plače? Sedaj zahtevajo uradniki od »nas« zvišanje plač. Ponudili so jim 32 milijonov, a niso zadovoljni. (Backi nekaj vpijejo.) Uradnikov je pol preveč. (Susteršič je rekел 40%).

Vsaka reč gre skozi sto uradniških rok. V državni zbornici se je šlo za nastavljene ene ženske, ki bi pometala in pomislite, tisto stvar je podpisalo šestnajst uradnikov. (Smeh. Klic: Lenobo pasejo škrice.) Naši poslanci so bili tudi proti temu zvišanju in rečem, vsem bomo po-

LISTEK.

U tisti deželi . . .

Tone Rakovčan.

Kako prijetno, kako krasno je v tisti deželi! Nikjer na celeni svetu ni tako lepih, belih cest, nikjer takih zlatih vrtov, nikjer ne šumi goza tako bajno, skrivenost! Sredi dežele se vije srebrna voda, čista ko biser, sredi nje se zibljejo lahki čolnički, sredi čolničkov sede zaljubljeni pari in sredi teh si podajata roki dve goreči sreči v sladki ljubezni — vse tako bajno kakor v deveti deželi. Palade visoke, da jih človeško oko komaj doseže; vrhu njih plapolajo vesele majhne zastavice. Na oknih raznobarvne cvetke, na balkonih pa njih sestre, nežne gospice, katerih beli prstki švigačo po tipkah salonkih klavirjev — ne, pardon — gospice tam sploh igrajo samo kitare, mandoline, eitre in kvečjem harmoniko. A kako!! Slavček sedi vrhu zastavice in posluša; v srcu ga razjeda bleda zavist, ker ima take konkurenčne. Še celo čern krokar, ki se malokdaj izgubi v dotične kraje, prizna, da on ne zna tako, pa naj se trudi, da mu znoj lije po smrdečem kljunu. Po vrtovih se blišči sadje, katerega še v najbolj južnih krajih ni dobiti. Za češnje se tam ljudje ne menjajo, pač pa ljubijo melone, šparglje,

ohrov in drugo tako prikuho, ki raste po drevju v tistih zlatih vrtovih. Pisani pavi se šopirijo, se prilizujejo vdomačenim nestrupenim kačam, ki se solnčijo na klopicah in jim prepevajo klanferske pesmi. Tam imajo pavi bolj lep, čist glas, kot pri nas najbolj črni kosi. In gozdi, gozdi!

Kakšen prijeten hlad vlada v njih! Mislite si pri nas viro, za njio krasen vrt, za tem pa gozdilek, park, katerega je ustvarila roka umetnika-vrtnarja. Glejte, to še senca ni onim gozdom; onih ni nobeden okopal, plel, zalival in škropil z modro galico in vendar so stokrat lepši kot najlepši pri nas. Glavna lepa lastnost tiste dežele je pa: ljubezen do bližnjega. Tam ne stepe ženica nikdar svojega moža, temveč mu posveti z lampiončkom do postelje, počasi in previdno sleče, pogrne z odoje in prekriža. Pogleda mu še enkrat v njegov ljubi obraz in zadovoljno leže v postelji. Da bi šla možu pregledovati ponoči žepe, bi bilo že tako zlo, da sploh takega ni. Parola ženice je: vse za kavo, za ljubega moža in preseči kralja, parola moža pa: vse za pivo, potrežljivo ženico in presvetlo kraljico! — Seveda mi bralec ne bo vsega verjel, ampak rotim se pri vseh svetnikih, ki bodo definitivno nastavljeni s 33 zlatimi cekini in 33 srebrnimi goldinarji, da je gola in čista resnica!

— V tisti deželi je vladal v ljubezni in zadovoljnosti svojih podlož-

nikov kralj — vdovec. Že sedem dolgih čiščih let je preteklo, odkar je pozabilo dihati njegova najboljša polovica. Kralj pa, dasi star, je nosil v sivih laseh druge načrte; pri mislih na te, si je vedno zadovoljno pomel koščene roke. To skrivenost je razodel samo ministru za notranje zahtevane zunanjih zadav. Zakaj bi pa ne? On je bil edina podpora prezgodaj ovdevenemu kralju, on mu je kuhal — svetoval, lonec pomival — račune peljal, prašiče krmil — dreadnouglite gradil — kratkomalo: on je bil le — desna roka vladarjeva. Pa nimir se ne čudite! Le to pomnите, da so bili tam vsi bratje: hlapace in ministri itd. — Ko se je takoj kralj včas posvetoval z ministrom o svojih načrteh, mu je ta vedno počepnil na uho: »Oženite se, presvetla visočina!« Kralj je smeje prikaljal z glavo; ugajala mu je ministrica bistra butica. »Kao oženite se,« je nadaljeval, »najboljša bi bila grofica Polenta, ki jih steje komaj — osemnajst.«

»Da, da, da,« je kimal zadovoljno kralj. Ko je bilo posvetovanje končano, sta sklenili to resolucijo:

Kralj se ozensi z mlado grofico še tisto jesen.

Nato so sledila posvetovanja o reformi meščanskih šol in o novo kupljenih prasičih. Pričelo ni do burnih prizorov, kajti kralj je vse potrdil, kar je sklenil minister Bob.

Na grad grofice Polente so prišli

snubci. Za vse je govoril bistra glava minister Bob. Kako mu je tekel jekzik! Vedel je, da se gre za njegovo eksistencijo, rabil je jekzik na vse močne načine. Mlada grofica je tičala v shrambi in plakala. Ona je ljubila le njega, grofiča Fižolčka. Ali njena tetka Karšolja je pregovorila mater, da je zagotovo obljubila hčer kralju.

— Za nek

prej zboljšali, še le, če nam bode kaj ostale, bomo uradnikom dali. (Duhovniki in backi ploskajo.) Tudi glede nižjih uslužbenec je izgovoril, da si bomo desetkrat premisili, predno bomo komu kaj dali. Potem se je spravil nad sodnika. Očital jim je, da so strankarstvo spravili v urade in strankarsko sodijo. Pa mi bomo že pomedli s temi ljudmi! (Padli so od strani klerikalcev žalji- medklieci.)

Deželni zbor. Očitajo nam, da smo najeli 10 milijonov posojila in da smo raznim bogatim ljudem dali toliko podpor, da smo že skoro vse porabili. Pa to ni res, še en milijon ni porabljen. (Medklieci: Slab gospodar, ki se hvali z dolgom.) Ta dolg se nam bode bogato obrestoval. Najeli smo dolg, da bomo dali ljudem pogum, da se bodo lotili izboljšanja svojih hlevov, sušenja močvirnatih in namakanja suhih travnikov. K tem deset milijonom bomo prisilili državo, da boda dala tudi ona 20 do 25 milijonov podpore. (Kdor ne verjame, plača groš!) Rekel je, da so dali z novim občinskim volilnim redom moč tistem, ki davek plača. Duhovniki so prišli pri volitvah iz I. v II. razred.

Tako dela naša stranka za duhovnike. (Medklieci: Tudi uradnike ste spravili v II. razred!) Ugaja mu, da je boj med strankami in želi naj pridejo pristaši običnih strank v občinskih odbor. (Sveda, če kaže da bi klerikalec vse izgubili, drugače je pa Krekova parola: Pomedite s liberalci!) Precej na to pa popravi: Mislim pa, da tisti kmetje, ki gredo z liberalci, sami sebi devljejo vrv za vrat. (Smeh in ugovori.) Končno se zahvali naprednemu županu, ki je pre-skrel, da je mogel govoriti.

Občinske volitve v Metliki.

Z nekaterimi nesramnimi članiki v »Slovencu« so začeli naši klerikalci javen boj za občinske volitve. Iz vseh dopisov se vidi vsa nizkost in podlost naših klerikalcev in ti dopisi jasno pričajo, s kakšnimi značaji se mora boriti naš meščan za svoje lastne koristi. Začeli so z nizkotnim, začevanja vrednimi denunciacijami vseh neljubih oseb, in tu velja za nje v prvi vrsti pregovor: Der grösste Schuft im Land ist der Denunziant. Meščani lahko izprevidijo iz teh člankov, s kakšnimi ljudmi imajo opraviti in ako bi samo te slabe lastnosti imeli klerikalci, bi bila dolžnost vseh meščanov, da jih postavijo na sramotni kamen pred mestno hišo in ne na prva mesta v občini. Sramota bi bila za celo mesto, aki bi prišli v odbor ljudje, ki se poslujejo tako nečastnih sredstev proti svojemu nasprotniku. In kaj nam pričajo se jasno ti članki v »Slovencu«? Jasen dokaz so, da se klerikalem ne gre za koristi mesta in koristi meščanov, ampak za lastno korist, gre jim za to, da dobe vso moč v občini v svoje roke. Ali ne zveni iz vseh člankov neka grožnja vsem meščanom? Lepo bodo klerikalci volili, bodo dobili to in on, drugače bodo te pa izstradani, to se ponavlja v vseh člankih. Taki so torej ti veliki prijatelji občine! Ako jim je toliko za korist in blagor občine, zakaj ne store že zdaj kaj v tej občini in v tem mestu? Zakaj hočejo sedaj meščane izstradati in vse obrtnike uničiti! Ako imate tako moč za seboj, sedaj pokažite, da se vam gre res za koristi mesta in ne samo za moč v občini. Ubogi »Eseles« bode pa kmanu težko »zarigal«, ker mora vleti take ljudi za seboj, ki žive samo v oni zavesti, da so »najmočnejša stranka«. Vaša »najmočnejša stranka« je tako močna, da je bila doseđaj se vedno samo v skodo slovenskega naroda in drugega nič. In dalje meščani, kakšni ljudje se vam ponujajo v občinski odbor? Ali se ne delajo načrtnost bedake iz vas? Ljudje Vovk, Gangl, Peter, Vukšinić — res lepa družbica. Ali imajo ti ljudje kakšne koristi, če mesto dobro uspeva ali ne? Premislite to vse sami in potem votite!

ni, ker strelja sovražnik v vzdolino deformiranimi projektili.

Turška mornarica.

»Ikdamski poroča: Turška mornarica je zasedla Sadebar in Kunkaleh in uničila kabel med Rhodom in Lemnosom.

Akeija italijanske mornarice v Egejskem morju.

Frankfurter Ztg. se iz Rima poroča: Avstrija ima težke pomislike proti akciji v Egejskem morju. Razmerje med Avstrijo in Italijo je zelo napeto, čeprav italijansko ljudstvo še ne pozna nasprotujodega mnenja Avstrije, ki bo pozneje prav gotovo vznemirljivo vplivalo.

Italijanska eskadra pred Dardanskimi?

»Ikdamski poroča, da je priplula italijanska eskadra, obstoječa iz 18 ladij, pred Dardanele ter se zasidrala pri Sedil-Bahu in Kunkalehu. Oficielno to še ni potrjeno.

Vojna politika Italije.

V rimskih diplomatičnih krogih govore, da se je Italija odločila, osvoiti Tripolitanijo, predno poseže po najskrajnejših sredstvih, s katerimi naj prisili Turčijo, da odneha. Italija je izpremenila svojo vojno politiko vsled vpliva evropskih centralnih dežel.

Pogajanja?

Iz Rima poročajo, da je Turčija baje napravila pri velevlastnih potrebnih korake, ki bodo najbrže dovedli do konkretnih pogajanj.

Protest turške vlade.

»Sabah« poroča, da bo turška vlada protestirala, ker mečejo Italijani iz aeroplakov bombe na mirne prebivalce v Tripolitaniji.

Bojkot proti Italiji.

Centralno glasilo bosanskih in hercegovinskih muzelmanov, »Zeman«, objavlja pismo turškega podpolkovnika Ismail Hakkije na predsedstvo združenih muzelmanih organizacij v Bosni in Hercegovini, v katerem se pravi: Muzelmani na Kavkazu, na Krimu, v Severni Perziji, na Angleškem, Francoskem, v Italiji, Indiji, Južni Afriki in Ameriki že bojkotirajo Italijo in napravljajo sovražniku islama veliko škodo. V pismu se pozivljajo mohamedanci Bosne in Hercegovine, da tudi bojkotirajo italijansko blago. »Ce boste tako postopali, boste izkazali veliko uslužbo islamu, kajti čim več škode napravite sovražniku, tem slabješi je.« Časopis pričakuje, da bodo muzelmani v Bosni in Hercegovini poslušali ta glas tega turškega patriota.

Turški proračun.

»Tanin« poroča, da izkazuje turški proračun 3 in pol milijona funtov deficit.

Protitalijanski ekscesi v Palestini. Osmanski »Lloyd« poroča o protitalijanskih ekscesih v vilajetu Aj-din, v mestu Jaffa in bližu francoskega samostana Ramlé pri Jeruzalemu.

Politična kronika.

Srbija baje zbira svoje vojaštvo ob severni meji sandžaka novoparskega, da lahko začne z vojnimi operacijami, čim bi se tam začeli nemiri.

Iz Petrograda poročajo, da do včeraj o polnoči ni tja dospel odgovor Perzije na ruski ultimatum. »Novoje Vremja« poroča iz Teherana: Perzijski regent je v nekem razgovoru izjavil: Naveličal sem se dveletnega boja proti raznim intrigam v parlamentu in kabinetu. Da ne bom nedelavno gledal, kako gre država v nič, sem se odločil odložiti svoje mesto, vendar pa sem je na vsestransko zahtevanje zopet začasno sprejel. Sedaj nastopim dvamesčeni dopust in se ne vrnem na svoje mesto, če se razmere temeljito ne izpremene.

Da je obstajala nevarnost angleško-neinske vojne v septemburu, je sedaj priznal član parlamenta Ponsonby, privatni tajnik bivšega ministarskega predsednika Bannermana. Rekel je: »Sele danes sem zanesljivo izvedel, da smo stali septembra tik pred izbruhom vojne. Severnomorska mornarica je bila pripravljena na boj in vojne ladje so rasobesile mreže, ker so pričakovale napad nemških torpedov. Baje se je izrazil tudi nedavno sam nemški cesar: »Jaz sem edini prijatelj, ki ga ima Angleška v Nemčiji.«

V kratkem se začelo pogajanja med Angleško in Francosko glede izmenjanja kolonij. Gre pred vsem za odstop francoskega pristanišča Mahe na zahodni obali Prednjega Indije in pristanišča Pondichery ter Anona na vzhodni obali Prednjega Indije ob Koromandelski obali na Angleško. To bi bilo za Angleško velikega pomena, ker bi bila prednejdijska obala, izvzemški pristanišči Karikal, popolnoma v rokah Angležev. Ker bi

se pa Francoska teh svojih pristanišč ne odstrala, tako islepa, bi dobila Francoska del dežela za pristaniščem Karikal v Prednji Indiji in jeziku podobno angleško posest ob Gambiji v Centralni Afriki s trdnjavo Be-thurst. Pri teh pogajanjih se bo razpravljalo tudi o vprašanju glede Maseate in Nove Fundlandije.

Trije tabori si bodo v kratkem stali na Kitajskem nasproti. V enem taboru stoji revolucionarji in ti imajo za seboj gro prebivalstva; na čelu tega prebivalstva stoji Liutung. Drugi so pristaši dinastije Mandžu in Juanščinkem na čelu, ki hočejo ohraniti cesarstvo, vendar pa vpeljati reforme, tretji pa so vojaška stranka z generalnim guvernerjem v Mandžuriji na čelu, in ta stranka je najmanjša, Juanščinku pa najbolj nasprotna. Iz Šangaja poročajo, da plenijo vladne čete v Tsikiang-puju in da so napravile že za kakih deset milijonov škode.

Štajersko.

Dramatično društvo v Celju vprizori v nedeljo, dne 19. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma v Celju svojo drugo predstavo v tej sezoni in sicer: »Zlodjeve skale«, katero je spisal znani humorist in pisatelj Oskar Blumenthal. Začetek predstave točno ob 7. uri. Predprodaja vstopnice je, kakor običajno, v Zvezni trgovini. — Pripomnimo, da svira predstavi polnočnega Celjskega narodnega gledališča pod vodstvom g. kapelnika Vilima Seiferta.

Iz Ptuja. (Z opet nekaj o Ornigovem mestnem gospodarstvu.) O ptujski mestni plinarji piše »Marb. Zeit.«: »Kaj je svoj čas povzročilo, da je oče Ornig osrečil mesto Ptuj ravno v vodnim plinom, to vedo bogovi. Vprašanje kakih provizij ali drugačnih postranskih zaslužkov ne igra, kakor je splošno znano, v Ptiju nobene vloge. Kakovost vodnega plina ne dosegajo kakovosti navadnega svetilnega plina iz različnih razlogov, ki jih na tem mestu ne moremo na dolgo in široko razlagati. Imamo pa v Ptiju za plin naravnost idealne cene. V Gradcu stane n. pr. kubični meter svetilnega plina 26, v Maribor 27⁴, v Radgoni 26 in v Ptiju — 30 vinarjev. Mi sremo torej za plin plačevati okrog 15 odstotkov več kot v sosednjih mestih. Zakaj je vodni plin v Radgoni cenejši za 15 odstotkov? Vzroka sta mogoča samo dva: ali je vodstvo ptujske mestne plinarne slabovo ali pa se nam plin predrago prodaja. Odprtultivo ne bi bilo ne eno ne drugo. A navzlie draginji tegu plina del vendar plinarna s skrajno malim dobiškom. I. 1908 n. pr. je bila celo zguba. Kje so torej toliko hvaljeni »uspehi« Ornigove gospodarske politike?«

Iz Ptuja. Prav neprijetno dirne človeka dejstvo, da zagrebški listi pričenjejo prav vsiljive reklame članke in inserate za Ornigove »zavode v Ptiju, zlasti za sloviti »Mädcchenheim«, ki nosi lepo ime »Ornigov harem«. Ali ni značilno za »dobroto« teh ptujskih šolskih zavodov samo to, da mora Ornig leviti v ne hrvaške dekle, ker mu »brat« Nemci svojih dekle ne zaupajo? Naj bi bratski hrvaški listi vendar pojasnili občinstvu, ki Ptua in tukajšnjih razmer ne pozna, da gre tu za strogo in strupeno nemško - nacionalne zavode one klike, ki je l. 1908 dala pobijati in okrajeti Slovence na ptujskih ulicah. Kdor da svojo hčer v te zavode, ji ne storiti nobene dobrote, nač pa podpira gospodarski, smrtev sovražnike vseh Slovanov. V Ptiju se ne priči pri renegatih nikdo omike, nač pa neznačljivosti in podlosti, kakor se je le zmožne najnajje padle nemškarske prodanje duše. Naj se naše svetilo v Zagrebu vpričeva!

Drobne novice. I z Celja. Pogreb umrlega »grenadirkvira« g. Jos. Jezernika se je vršil v torek popoldne ob nemavdano obilni udeležbi. Vodil ga je g. opat Fr. Ogradi z 8 duhovnikov. Udeležili so se ga zastopniki celjskih uradov, predsednik celjske notarske zbornice g. Baš, stanovski tovarniški g. dr. Kukovec, občinski odborniki in svetovalci Celiske okolice, mnogočevalni celjski Slovenci in Slovence, veliki gostilničarjev, šolarji višjih razredov deške okoliške šole, in nepregledna vrsta soobčanov in soobčank. Pevci so zapeli lepe žalostinke. — Umril je v Višnji vasi pri Vojsku g. M. Gorčič, eden kmet, pot učitelja Fr. Goričana. — I menovanja. Graško nadodsido je imenovalo sodniške kancliste ge. Fr. Schigarta pri Sv. Lenartu v Sl. g. Janeza Perčeta v Šočtanju, Franca Reinharda v Krškem in Martina Lavrača v Šmarju pri Jelšah za uradnike. — I z Šočtanja. Bivši Rajsterjev hotel je moral kupiti na dražbi celjska klerikalna preočilnilica. — Ustrelil se je v Gradcu deželni stavnični ravnatelj Adolf Rosmann, star 64 let. Vodil je stavbo glasovite

deželne bolnišnice, ki še sedaj bojda vald šikaj vsečiliščih profesorjev ni gotova. Neposredni varok Rosmannovega samomora je bojda velika nervoznost in pa bolesen na mehurju. Ustrelil se je v onem poslopu novo bolnišnice, ki je določeno za bolnike na Živeh. Ena žrtve famozne stavbe nove deželne bolnišnice je že padla; nemškocionalni deželni odbor pa še še kaže trd obračun. — Iz Ptuja je poročilo, da so neznani strelci zopet uničili več mladih drevcev, ki jih je nasadil ptujski okrajni zastop ob cestah iz Spuhla v Borovci in mimo Turnišča v St. Vid. Javno se je grejalo, da se je ta drevesca skrajno nerodno nasadilo — morda je tu iskati delni vzrok za drugače vse graje vredno uničevanje drevja. — Iz Maribora. Policija je prijela 26letno natakarico Marijo Metzger iz Tržiča na Koroškem, katero začeljevajo tudi beljaško sodišče zaradi golufij. Služila je pred kratkim v hotelu pri zlatem konjičku v Sisku in tam poverila dnevni skupiček ter pobegnila v Maribor. — Zgoraj je pred vsemi dnevi g. Štrupenja posredoval. — Iz Laskoga. Skozi je precej, ker posestnik ni bil zavarovan. — Iz Vojnika. »Slov. Nar.« je svoječasno poročal o velikem pretepu na Frankolovem, v katerem sta nastopila glavna Koroščeva agitatorja Macuh oče in sin s sekiramimi proti Straničanom. Celjsko okrožje sodišče je obseglo sedaj starejšega Macuna na 3. majuščega pa na 9 mesecev težke ječe. Ali Korošca in frankolškega župnika Požarja nič sram prijateljstva s takimi individui? Saj znani narodni pregovor menda ne bo resničen. — Iz Laškega. — Zgoraj je padel raz visoko drevobogoval. 10letni učenec A. Verner iz Trsta je pogebnil predvčerjnjem ob doma, in ga kljub napornemu iskanju še sedaj niso dobili. Sumijo, da se je fant kje ponesrečil. Zastrupil se je 45letni raznašalec lista »Piccolo« R. Bajoni, ker so mu tatuji pokradli v niegovem stanovanju več obleke in 150 K gotovine.

Nezgodna. Vsled srčnih krčev je umrl v Trstu nenadoma uradnik pri ravateljstvu Lloyd Celler. — V okolici mesta je padel raz visoko drevobogoval. 10letni učenec Franc Hafner in se zelo nevarno poškodoval. Pod svoj voz je padel včeraj voznik E. Parev v Trstu. Voz mu je šel čez glavo ter ga nevarno poškodoval. 10letni učenec A. Verner iz Trsta je pogebnil predvčerjnjem ob doma, in ga kljub napornemu iskanju še sedaj niso dobili. Sumijo, da se je fant kje ponesrečil. Zastrupil se je 45letni raznašalec lista »Piccolo« R. Bajoni, ker so mu tatuji pokradli v niegovem stanovanju več obleke in 150 K gotovine.

Koroško.

Celovški občinski svet je sklenil v svoji zadnji seji po dolgi in zelo živahnih debati, da pristopi mesta občina celovška kot družabnica z zneskom 30.000 K d k družbi za porabo živine, če pristopita k tej družbi z istimi zneski tudi koroški deželni kulturni svet in deželna zveza kmetijskih zadrug na Koroškem. Ta družba bo poskušala potem, podprtja s tem kapitalom omesti izvoz koroške živine in porabiti živino doma, s čimur upa znižati izdatno cene mesa v Celovcu, kakor tudi po drugih koroških mestih. Za ta predlog so glasovali vsi odborniki razen Hatleyerja, ki je poudarjal, da draginje ne delajo trgovcev in obrtnikov niti producentov, marveč meščani sami s svojimi pretiranimi živiljenskimi zahtevami. Posrebo je v svojem protivgovoru izjavil, da prav pridno denuncira na vse plati svoje politične nasprotnike ter pogreva svoje stare laži in zaviranja o protipatriotični politiki na prednjih struj na Slovenskem. Mi smo to plemenito delo klerikalnega organa že opetovalo po zaslugi očenili, zato se nam pač ne zdi več potrebno, da bi še vnovič zavračali klerikalne denunciacije, pač pa ne bo odveč, ako navedemo o tej temi mnenje uglednega dalmatinskega lista »Naše Jedinstvo«, ki piše v uvodniku »Dr. Šusteršič in naša dinastična čustva« z ozirom na zadnji dr. Šusteršičev govor v parlamentu med drugim tole: »Dr. Šusteršič je rekel, da so Jugoslaveni politično najvažnejši narod v monarhiji. Zadovoljni Jugoslaveni in država je sigurna. Razvil je misel, da niso dinastična čustva nekaj, kar je državi absolutno dano, marveč da so ta čustva tudi odvisna od patrijotičnega delovanja države same. Pokazal je na naš jug, poudarjajoč, da je tu dana državi edina možnost, da se razvija in da se bo tu pri nas na jugu odločilo, ako bo monarhija ostala velesila. Citajoč vse to, smo v resnicu jeli dvomiti, če je tako govoril dr. Šusteršič in če je on tisti, ki daje sedaj na Dunaju razume

mešal v dnevna politična vprašanja. Ne naš narod, nego gotovi elementi vlačijo vprašanje dinastičnih čustev v ospredje, da bi s tem škodovali našemu, ki je bil in ostane zvest dinastiji in državi... Kakor smo vsakokrat protestirali proti temu, da se kdorkoli tendencijozno igra z našimi dinastičnimi čustvi na škodo potrebne slove v narodu, tako protestiramo tudi sedaj proti temu, da bi kdorkoli — in naj je to tudi dr. Šusteršič — vpletal dinastična čustva v železniška vprašanja, to pa iz enostavnega razloga, ker so ta čustva v našem narodu stalna in neomahljiva in naj je narod še takoj nezadovoljen z državno železniško politiko, kakor tudi s politiko, ki ne trpi slove v narodu, ker so to slogo brezvestniki razkrivali kot nekako — irredento. Protestiramo proti temu, da se od gotove strani vedno vlačijo v razpravo narodna dinastična čustva, in sicer vselej, kadar je potrebno struji dr. Šusteršiča, da nas obdoljuje in sumniči pred vlado, ako je ž njo v dobrih odnosajih, ali da se jih poslužuje proti vladni, ako se je le - ta kdorkoli dr. Šusteršiču zamerila. Dr. Šusteršič je gotovo računal na to, da mu bo zaploškal ves jug, če bo on v parlamentu naglašal nezadovoljnost na jugu in ako bo dajal krvido temu dejstvu, da dinastično nismo krepki. Na to odgovarjam z naše strani go-spodu doktorju to - le: Pri nas na jugu je v toliko baje slabo dinastično čustvo, v kolikor je bila grša in gnu-nejsja denunciacija, mereča na to, da nam to čustvo usumniči in potvori, in v kolikor so nepoučeni krogi verjeli tem denunciaciju. Pri nas je lahko več ali manj denuncijantov, kakor jih pač evete pšenica, eno pa smelo trdim, da namreč ni med našimi nobene irredente — ne jugoslovenske, niti vobče antimonarhijske ali antidinastične. — Priporočamo »Slovenec« in njegovim kumponom, da si to lekejo dobro prečitajo in si jo v ravnanju zapišejo za ušesa.

+ Grof Barbo se je v nedeljo udeležil shoda zaupnikov kočevske kmetske stranke v Kočevju in je obljubil, da sklice v kratkom shod volilcev. Že danes mu bodi toplo pripočeno, naj na tem shodu pojasni, kako se vjem za njegovim nad vse dvome vzišenimi čustvi lojalnosti, da sedi v enem in istem klubu z ljudmi, ki so pod Pollaufovim vodstvom pravkar uprizorili na Dunaju veleizdajniško in protidinastično demonstracijo najhujše vrste. Tako namreč ne pojde več, da bi bil grof Barbo v državnem zboru klubski tovariš ljudi, ki uprizorajo protidinastične in veleizdajniške orgije, v Ljubljani pa bo dajal lekejo o pravem patriotizmu. To si naj grof Barbo pravčasno zapiše v spomin!

+ Nemška nestrnost. Mesto Solnograd se pripravlja na slovesno posvečenje svojega patriotizma. Praznovati hoče jubilej združenja solnograške deželice z avstrijskim cesarstvom. Toda solnograški patriotizem je menda silno nežno čustvo, ki se vname, kadar so na obzoru redovi in odlikovanja, ki pa ga tudi najmanjša sapica lahko upihne. Prav sedaj, tik pred jubilejskimi slavnostmi je solnograški patriotizem zoper v veliki nevarnosti. Zgodilo se je namreč nekaj nezaslišanega: vojna uprava hoče v Solnograd poslati pešpolk št. 75. Tretjina moštva tega polka je pač nemške narodnosti, a dve tretjini moštva sta češke narodnosti. In tega nemški Solnograd ne preneše. V občinskem svetu je neki dr. Reitlechner zgrinjal zoper nastanjanje polka, cigar moštvo je po dveh tretjinah češke narodnosti. Treba je merodajne osebe pripraviti do prepričanja, da tak polk ne more dolgo prebivati v Solnogradu. Je izjavil ta dr. Reitlechner. Merodajne osebe je treba podučiti, kako mišljenje je v Solnogradu, je grmel dr. Reitlechner in dal razumeti, da se jubilejska slavnost ne bo posebno obnesla, če se rečeni polk v najkrajšem času ne prestavi. Zupan, ki seveda težko čaka na jubilejski red, se sicer ni upal ugovarjati, a povedal je naprej, da njegova intervencija ne bo imela uspeha. Če bi se kaj takega zgodilo v kakem slovanskem mestu, bi bilo v nemškem časopisu toliko krika in vika, da bi se tresla okna na vojnem ministrstvu!

+ Klerikalno - nemška zveza v Spodnji Šiški. Klerikaleci se delajo silno ogorcene, ako se jim očita, da so zvezani z Nemci, čeprav vse javno njihovo delovanje to jasno izpričuje. Ko se je klerikalcem svoječasno ob priliku občinskih volitev v Spodnji Šiški očitalo, da igrajo pod enim klobukom z ondotnimi Nemci in nemčurji, so klerikalni listi zatrjevali, da nima Esejev prav nobenega stika z nemčurji, češ, za sedaj še ni v našem interesu, da bi se v Šiški mesali v volilni borbo. Ko pa so bile volitve končane, so eselisi v bratski slogi z nemčurji vložili rekurs proti tem volitvam in na rekurzu se blišči poleg imena šišarskega klerikalnega petelina Orehka, tudi podpis člena nemškarskega volilnega odbora —

Oroszyja. To se je nad vsak sum vzvišeno ugotovilo tudi pred sodiščem. Če je »Slovenec« v tem oziru radoveden, naj se le pouči o tem na sodišču, v bodoče pa si naj premisli, predno si bo še drznil trditi, da klerikaleci v Spodnji Šiški nimajo nikakih ljubavnih odnošajev z ondotnimi nemčurji.

+ Občinske volitve v Št. Vidu nad Ljubljano. Tudi v Št. Vidu se dani vkljub škofovim zavodom in klerikalcem se prav močno tresejo hlače pred novimi občinskim volitvami. Klanfarjev Tone in njegovi podrepniki so že prišli do prepričanja, da je njihovemu gospodstvu že odkenkalo, ako puste, da pride do veljave svobodna ljudska volja. Zato skušajo svojo srečo korigirati z najrazličnejšimi, seveda vseskozi nepoštenimi sredstvi. Posebno so se potrudili, da napravijo volilni imenik tak, da bi bil na korist vladajoči klerikalni stranki. Ko je bil ta imenik razpoložen, je bilo v njem zabeleženih okrog 700 volilcev. Ko so ga naprednjaki površno pregledali, so se prepričali, da je iz njega izpuščena dobra tretjina vseh volilcev. Da so ti izpuščeni volilci po pretežni večini sami naprednjaki, bo razumel vsak, da, ki kolikor pozna župana Klanfarjevega Toneta. Zato se pač ni čuditi, da se je proti temu tako »vzorno« sestavljenemu volilnemu imeniku vložilo nič manj kakor 359 reklamacij, okrog 100 reklamacij pa se je moralno še opustiti radi nedostajanja časa. Ali ni to naravnost »idealno« sestavljen volilni imenik? Kaj poreče k temu politična oblast? Ako je še kaj pravice pri nas na Kranjskem, potem mora okrajno glavarstvo ta kurijozni imenik vreči v kos ter ukazati sestavo novega, ki bo odgovarjal zakonitim predpisom.

+ Dva uboja v kamniškem okraju. Tekom pretečenega tedna pripetila sta se v kamniškem okraju dva uboja. »Slovenec« je bil seveda takoj pri roki in je pisal, da je bil Andrej Podgoršek iz vodilne župnije velik napreden agitator in pijanec, ga je na cesti zadel kap, Ivan Lužar iz Kamnika pa da je dobil v Podgorju zaušnico. Res pa je, da sta bila oba ubita in sicer tolovajsko ubita. »Slovenec« nam poroča, da je bil Ivan Lužar zelo miren človek in res je bil to miren in blag dečko, ki je s svojim zaslужkom v tiskarni podpiral svojo mater. V Podgorju pri Kamniku pa je dobil malo zaušnico, ki pa je bila »slučajno« tako močna, da mu je strla glavo. Res, ginaljivo je, kako skuša pobozni »Slovenec« opravičevati katoliške mladeniče ubijke. Ce pri tem vrže nekoliko blata na nedolžno žrtev, kaj zato, saj je bil ubiti naprednjak. Naravnost gnusno in vnebovpjedoča pa je, kar se razum tega čuje iz vodiške župnije. Tamošnji božji namestnik je baje v nedeljo v cerkvi molil za nosrečnika ubijalca, 17letnega katoliškega gojenca izobraževalnega društva in igralca katoliškega »gleidišča« v Vodicah. Ako je »Sv. Cita« drama, potem je znal res izborno nastopati kvavi junak s kolom v rokah. Ne vem, ali bi se bolj čudili njegovi hladnokrvnosti, s katero je po že izvrenem uboju kot igralec nastopil, ali zivčiu pobožnih vodiških gledalev in Marijinih devic. Usmiljenja vredna vdoma ubitega Podgorška pa prioveduje, da je župnik prišel tolazit mater ubijalcevo, češ, da je bil ubiti liberalec. Ne moremo verjeti, da bi bilo kaj takega mogoče, zato pričakujemo, da bo duhovnik, o katerem se širi takšna grozna vest, javno pojasi, v koliko se ona vest ujemata z resnico. Tedaj mora neukemu ljudstvu biti jasno, da po cerkevih postavah ni greh ubiti liberalca. Tako katoliško moralno treba je javno primiti, nje propovedovalcem pa v obraz zalučati nazivjanje: moralnih provzročiteljev takih ubojev. Zahajamo z odločnostjo, da državno pravdinstvo zasleduje, kako in kdo je podneval 17letnega Antona Špenerja, da je ubil 60letnega moža, policična oblast pa naj nadalje podpira razna »izobraževalna« društva, v katerih se mladi kmetski fantje izobrazijo v sirovine in ubijajec.

+ Volitve v okr. eestni odbor Postojnski. »Slovenec« naznana svetu, da je S. L. S. pri volitvi v okr. eestni odbor Postojnski dne 14. t. m. zmagala. Prodrl so kandidatje klerikalne v 4 skupinah, ki prva voli v enim glasom večine in je voljenih 5 klerikalnih in 1 naprednjak. To pa je bilo le tedaj mogoče ker vladni zastopnik ni dopustil k volitvi v tej skupini 5 svetovalcev Postojanske občine, kateri imajo v prvi oz drugi in tretji skupini zase volilno pravico. Vladni komisar tolmači § 5. est. zak. tako, da sme vsak volilce le enkrat voliti in če je volilce skupine, katera voli pozneje, da sme le v ti voliti. Pri nas je ta slučaj, da ima pet svetovalcev tudi zase volilno pravico, ker plačujejo čez 160 K če stega davka. Proti takemu tolmačenju tega Št. sta protestirala oba člena volilne komisije, ker sta mnenja, da volijo v 4. skupini le zastopniki ob-

čine, v drugi in tretji pa posestniki kot taki. V četrti skupini je smatrali, kot volilce le občino celoga okraja, ne pa posamezne svetovalce teh občin, ki izvršujejo le volilno pravico za te občine. Vladni zastopnik pa tega protesta ni hotel upoštevati, če da on smatra občinske svetovalce kot volilce, ne pa posamezne občine. Seveda se bode proti ti volitvi vložil protest, kateri je tudi v interesu občin, ker se kaj labko pripeti, da so svetovalci ene občine vsled svojih premoženjskih razmer tudi volilci druge ali tretje skupine in se lahko zgodi, da taka občina v četrti skupini niti voliti ne more. V prvih drugih in tretjih skupinah so bili voljeni sami naprednjaki, tako da je skupno voljenih 5 klerikalcev in 4 naprednjaki. Ako voda protest zavrne, kar si pa ne moremo misliti, prideva v cestni odbor še dva zastopnika dež. odbora, tako da bi odbor obstajal iz 7 klerikalcev in 4 naprednjakov.

+ Občinske volitve v Št. Petru na Krasu so se vsled nebotičnih klerikalnih sleparij in nečuvnega duhovniškega nasilstva končale z zmagajočim eselosom. Proti volitvi so naprednjaki takoj vložili pritožbo in jo podkrepili s takšnimi dokazi klerikalnih goljufij, da je čisto gotovo, da bodo volitve razveljavljene. Pri Filippih se bomo s klerikalci vnuči videли in prepričani smo, da bodo iz ponovne borbe izšli kot zmagovalci naprednjaki.

— Umrla je v Ljubljani v »Jožefinumu« gdje Karolina Windisch in Scher v starosti 77 let.

— Umrl je gosp. profesor Jošip Verbič sinček Joško. P. v. m.!

— Rožman contra »Zveza slovenskih zadrug«. Razprava o tej tožbi je bila včeraj končana, sodba se izda pismeno.

— Dunajska cesta. Včeraj popoldne so se zgodili na Dunajski cesti trije slučaji, da so padli radi blata vozniški z motorji ob tla in se več ali manj poškodovali. To je res škandal, da ravno na najbolj prometni cesti Ljubljane ne odstranijo blata, da bi se zamogla cesta posušiti. Zakaj so druge ceste z istim tlakom suhe, a Dunajska cesta je vedno tako zarezljiva. — Eden prizadevih.

Klerikaleci se hočejo vgnezditi v Šiški. Favajevi hiši v Spodnji Šiški so kupili klerikalci za 61.000 K. Iz hiše bodo napravili nekako klerikalno zavetišče in hotel. Prav gotovo pa je, da jim tudi ta »trdnjava« ne bo prav nič pomagala in da je ves napor zastonj, da bi se klerikalizem mogel vgnezditi v Šiški.

Obstreljeni tat. Po Ilovi gori, občina Račna, se je pred kratkim klatil postopač, ki je rekel, da se piše Rudolf Lubše in je doma iz Smartna pri Litiji. Ukradel je posestnici Mariji Kastelic na Sušici št. 23, občina Krka, 32 K, 38 jajec, 1 rut in nekaj samokresnih patronov. Kajžarica Marija Tomšič št. 30 in Marija Tomažič št. 37 na Ilovi gori sta imeli baje usmiljenje s tatom ter ga skrivale pred orožniki. Soseda Janeza Finka in Frane Planinšek sta izvedela, kje se tat skriva. Hitro vzaleta puške in hajd za tatom. Ko prideva do hiše Marije Tomšič, započita skozi okno tatu, a tudi on ju je videl, zatorej jo hitro pri stranskih durilih odkuri iz hiše ter beži proti gozd. Fink ustrela za njim ter ga zadene v hrbet. Tat je bežal proti Turjaku. V Starem apnu, občina Lipjane, je pravil, da ga je pri podiranju smreka udarila po hrbitu. Gotovo bo obstreljenec iskal pomoči v kaki bolnišnici ali pri kakšnem dobrošrem kmetu. Ako kaj izve do tretjega tatu, se prosi, naj blagovoli bližnjo orozniško postajo obvestiti.

S ceste. Ko se je včeraj popoldne progi električne železnice po Dunajski cesti peljal s kolesnic neki dijak, ga je došel električni voz. V tem ko je hotel s kolesom zaviti, mu je spodrsnelo, vsled česar je padel raz kolo. Voznik je električni voz sicer takoj ustavil, a je ta vendar dijakovo kolo močno poškodoval in tudi temu bi se bila godila slabka, aki bi bil padel na progo. — Na Cesti na Rožnik sta skupaj trčila dva kolesarja, vsled česar se je eden zvrnil v jarek in si pri tem kolo močno poškodoval.

Kolo ukradenje je bilo predvsem včerajšnjem iz več hiše št. 8 v Wolfovi ulici polirju Jožetu Vehovcu. Kolo je »Styria«, prostega teka, ima lesene držaje, kolesi imate pa znotraj rdeče obročne. Policijska številka je 23 in sicer črna na belem polju. Vredno je 100 K. Pred nakupom se svari.

V spanju moten. Včeraj zjutraj je prišel na Radeckega cesti v hlev k nekemu spečemu hlapcu njegov tovariš in ga je z jermenom tako na-klestil, da ima tri vidne znake. Zadevo je ovadil oblast.

Zamenjan samotež voziček. Danes zjutraj je pred južnim kolodvorom zamenjal nekdo trgovca Sušnika iz Šiške samotež voziček (ciza). Sušnik je dobil mesto svojega, bolj-

šega. Kdo se je zmotil naj ga pride premenjal k g. Sušniku.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 14 Macedoncev, 18 jih je odšlo v Inomost, 48 tesačev se je odpeljalo na Ogrsko, 42 Bolgarov je prišlo pa iz Nemčije.

Izugubila je prodajalka Jožefa Šinkova zlat na 10 K. — Ga. Franciška Orehkova je izgubila denarnico, v kateri je imela 120 kron denarja. — Tržni stražnik Anton Potokar je našel srebrom okovano sprejhalno palico.

Narodna obramba.

Moška podružnica sv. Cirila in Metoda v Idriji. Vsled nastalih zaprek se vrši veselica te podružnice šele 2. decembra.

Društvena naznanila.

Društvo zdravnikov na Kranjskem. Prihodnje redno mesečno zborovanje se vrši v petek, 17. novembra ob pol 8. zvečer v restavraciji Tratnik na Sv. Petra cesti.

Društvo inženirjev v Ljubljani. V soboto, dne 18. novembra 1911 ob 8. zvečer se vrši pri »Zlati kaplj« na Sv. Petra cesti izredni občni zbor z že prijavljenim dnevnim redom.

Izobraževalno, zavorno in podporno društvo »Zvezda« na Dunaju.

Prvi veleni društveni koncert bo v nedeljo, dne 19. listopada v slavnostni dvorani društva »Wiener kaufm. Verein«, I. Johannegasse 4. Sodelujejo: Operni pevec g. * * *, koncertna pevka gdje Karolina Hrastova, pianist g. Anton Trošt, violinist g. Ivan Trošt ter moški in mešani zbor društva »Zvezda« pod vodstvom g. K. Jeraja, c. kr. dvornega glasbenika. Sposed: I. a) Hajdrich: Hrcegovska, moški zbor s češverospevom (gg. Rijavec, Potokar, Božič, Posega). b) Slavljanski: Ej uhnem, ruska narodna, moški zbor s samospevom tenorja (g. Rijavec). c) Saint Saens: Zimska senerada, moški zbor. 2. a) Liszt: Mignon; b) O. Dev: Pastarica; c) Schumann: Nikar me ne vabite! samospevi za soprano (gdje Hrastova). 3. Chopin: Nocturno op. 62., 2.; b) Scherzo cis moll op. 39. za klavir (g. Anton Trošt). 4. Brahms: a) V gorski samoti; b) Na grobišču, samospeva za bas (g. operni pevec * * *). 5. a) Meglica, narodna pesem, mešani zbor; b) Mokranjac: II. rukovet srbskih narodnih pesmi, mešani zbor z baritoniskim samospevom (g. Božič). 6. a) Chopin: Nocturno op. 9. 1. b) Smetana: Iz moje domovine II. za glosi (g. Ivan Trošt). 7. Michl: Človeka nikar! samospev za bas (g. operni pevec * * *). 8. Jeraj: Tam za goro, mešani zbor, šopek slovenskih narodnih pesmi; samospevi (ga. Schoherjeva, ga. dr. Prijateljeva in g. Božič). Točke 2., 4., 6. in 7. spremi na klavirju g. Anton Trošt. II. Prosta zabava. Dvorana se odpre ob 7. zvečer. Pričetek ob pol 8. zvečer. Med pričevanjem ni dovoljen vstop v dvorano.

Zena ga je zjedila. Dne 7. oktobra je Matevž Puc, posestnik na Jesenice prišel pohoditi svoje vojaške dolžnosti. A oko postave ga je zasledil in bil na južnem kolodvoru aretovan. Da bi se izmuznil iz stražnikove roke, mu je ponujal 20 kron, da bi ga izpustil, a se mu ta nakana ni posrečila. Rogina, ki tega ne taji, je bil obsojen na 14 dni strogega zapora in na 20 K denarne globe.

Zena ga je zjedila. Dne 7. oktobra

tudi to ne odgovarja resnici. Sodišče je obsodilo Pustovrha na 10 mesecev, Marovta pa na 8 mesecev ječe. Tudi morata plačati Albrehtu za obleko in za prikrajšani zasluzek 72 K, Urbancu pa za bolečine, zdravilo in obleko 140 K.

Kazenske razprave pred okrajnim sodiščem.

Z metlo podpisala menico — hudič priča. Posestnica Helena Vidiceva iz Toplice pri Šmarju je silno energična ženska, ki se pa obenem kot posebno pobožna kristijanka prav rada zateka v peklenski hudo bi in ji pripisuje silno moč. V soseščini ima le malo prijateljev, in so vsi večinoma njeni sovražniki, katere torej opetovanjo priporoča svojemu zasebitniku. Posebno piko pa ima na posestnika Čoča. Vzrok prepira med temo hišama so zgolj družinske razmere. Bila pa sta včasih Čoč in Vidiceva prijatelja, ker je Vidiceva podpisala Čoču svoječasno, ko je ta prišel, iz lastne ali tuje krivde, — govorce so različne —, v stiske, celo neko menico. Ko je ta menica potekla, jo je hotel Čoč podaljšati in se napotil k svoji porokinji po podpisu. Toda slabu je naletel. Razkrila se je pred njim razjarjena žena in kot ploha iz hudojega oblaka se je vsula nanj kopa zabavlje, očitanj in psovk. Pograbila je huda žena tudi metlo in hočeš nočeš, je moral Čeč odriniti, če ni hotel imeti boja z razjarjeno amacevko. Toda še za njim je vpila skozi okno, češ, kaj te hudo ba nosi v mojo hišo itd. Čoč je Vidicevo tožil. Pri prvi obravnnavi ni mogel dobiti prič, ki so slišale njeno zmerjanje. Danes pa se je obravnavava ponovila, in zasišana je bila za pričo neka sosedka, ki je slišala tózerko vpitje skozi okno. Ko je vprašal sodnički pričo, če živi v sovraštvu z obtoženko, se ta oglaši in pravi: »gospod, moja najujša sovražnica je, dvakrat me je že z zvijačo notri djalja, pa je rekla, da me bo spet. Ti pa, priča, poslušaj! — prisia gla si, vedi, in če ne boš resnice govorila, te mora dons ob letu, pa glibi ta ura, hudič vzeti. Zapomni si, kaj sem rekla!« Priča pa se ni bala te grožnje in je izpovedala vse, kar je slišala. Sodnik je obsodil Vidicevo na 3 dni zapora. Ali ste slišali, pravljeno obsojenka, po krivem je prisegla in dons ob letu jo bo hudič vzel. In začušala je, da bo ona še prišla vun, drugi pa, ki se ji smejojo danes, bodo pa še gledali, kako bodo vun hodili. Vrhitega si je pridržala tudi tridnevni rok za vzklike in je odšla razjarjena v sveti jezi iz sodne dvorane.

Prosvetna.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes se igra zadnjič zvečer (drugič za nepar-abonente) najlepša Joh. Straßsov opera »Cigan baron«. — V soboto pa se uprizori prvič na našem odru italijanska nova opera »Suzanina tajnost«, uglasbil Ermanno Wolf-Ferrari. Kako velikanski uspeh je dosegla ta opera, dokazuje dejstvo, da se je pela v 18 mesecih, odkar je izšla v tisku, že na več kot 100 odrih. Stoto premijero je doživel v Monakovem na dvornem opernem odru že septembra meseca t. l. Zdaj se obenem pojde v Bruslju (Théâtre de la Monnaie), v Nici (Farconnet), v Rimu (Théâtre Constanzi) in v Florenci (Théâtre Verdi). »Royal Opera Covent Garden« v Londonu jo je uprizorila s kolosalnim vspohom, in vsi prvi angleški listi so prinesli navdušene kritike. »Daily Express« piše o »zmagovitem dojmu« glasbe, »Leader« piše: »... Zdaj je lahko razumljivo, zakaj je to malo delo doseglo v Nemčiji in v Ameriki toliko silen in močan uspeh ...«, »Times« piše: »... v partituri najdeš množico genijalnih orkestralnih dovtipov ...«, »Telegraph«: »... To je glasba, ki teče sladko in tudi z neprisiljeno svobodnostjo vedno svoja pota. Ta opera je reka lahkosrčnih melodij najfinješje marke ...«, »Chronicle«: »... Opera je mišna in graciozna od žive ritmične male overture do zadnjega dueta ter teče vsa glasba z osvežajočo lahko v ljubkostjo ...«, »Advertiser« pa piše: »... skratka: »Suzanina tajnost« je edinstvena in razkošna ter v pravem pomenu delo izrazite genialnosti ...« Te kritike zadoščajo, da označimo izvirnost in umetniško silo te opere. Dejanje se godi med mladima zakoncem. Grafica Suzana skriva pred soprogom Gilom strašno tajnost: ona kadi cigarete! Soprog je nekadilec, a dim in vonj cigaret mu zbujuja ljubosumnost. Silno je razburjen, krvoljčen in hkratu strašno nesrečen, ker je v svojo ženico tudi strastno zljubljen. Po burnih prizorih pa se tajnost razkrije, in — poslej kadita oba. Soprogo in soproga pojeta in igrata gd. Šipankova in g. Novak; starega originalnega sluge, ki ves čas le nemo igrat, bo kreiral g. Horšek. Najvažnejšo, čudovito zgovorno

in ilustrirajočo vlogo pa ima orkester! Njegova naloga je izredno teška. — Pred to novitetu se pojde po daljši pavzi V. Parmova velesimpatisčna in melodična opera »Ksenija« z gd. Šipankovo, gd. R. Thalerjevo, g. Krampero in g. Novakom. Predstava se vrši za par-abonente, da si jo more vsakdo ogledati. Prihodnja opera premijera se uprizori za nepar-abonente, tako da bodo imeli vsi abonenti enako število opernih in operetnih premijer. Zdaj smo šele v drugem mesecu sezone; do konca se izravnava vse. — V nedeljo popoldne ob 3. izvirna ljudska igra »Kralj Matjaž« Jak. Špicaria; — zvečer prvič Jul. Horstova vesela in poredna burka »Nebesa na zemlji«. — Na protest nekoga v »Slovencu« proti komediji »Morali«: Ta komedija se je neštetokrat igrala v deželnem českem in deželnem nemškem gledališču v Pragi, v deželnem gledališču v Zagrebu, v Gradišču, lani v nemškem deželu, gledališču v Ljubljani in drugod, a nikjer se niso spodtikalibl ob njej, ker ima najidealnejšo in najstrožjo moralno tendenco. Za otroke pa se tudi pri nas igrajo le otroške igre.

»Slovenske Matice« odborova seja bo v torek, dne 17. t. m. ob 6. zvečer v društvenih prostorih.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke.

Vodstvo narodno-napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravdne zadeve. — Pisarna bo poševala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarsko-znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarsko-znamko na: Kmetsko pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolffova ulica 10. Ob sebi umevno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetskim županstvom.

Razne stvari.

* Razpis Ceres - nagrad. Kakor nam ravnateljstvo tovarna za »Ceres« poroča, se je končni rok za vpošiljanje odgovorov za »Ceres - nagrade« v znesku 30.000 K za mnogostransko željo podaljšal do dne 1. decembra. Tudi tistem odjemalem, ki so se tekme in udeležili, je dovoljeno vpošiljati še nadaljnje ovoje do tega dneva, ter dobe za svaskih, nadalje vposlanih 5 ovojev še po eno številko.

* Samomor dveh učenk. V novem dekliskem liceju v 18. dunajskem okraju se je zgodila v torek grozovita drama. Licej se obiskovali dve 15letni dekle, hči dunajskega odvetnika Proščka in hči eksportnika Vilnaya. Obe dekle steli bili veliki prijateljici. Odvetnikova hči je v šoli le slabno napredovala, vsled česarji je ravnatelj nasvetoval, naj izstopi iz sole. Te sramote pa, deklica ni hotela storiti svojim staršem. In tako je sklenila umrtev. Povedala je to svoji prijateljici, ki se je odločila, da umrje z njo. V torek popoldne ste obe deklici skočili s tretjega nadstropja šole ter se težko poškodovali.

* Požar v Jedrenju. V torek popoldne je izbruhnil v Jedrenju požar, ki je uničil eno četrtnino mesta. Bazar je baje popolnoma pogorel.

* Zgradba novega »Union« - mlin na v Osjeku. Ravnateljstvo »Union-milina« v Osjeku je sklenilo, zgraditi namesto pogorelega mlinu nov mlin, ki bi lahko zmlel vsak dan 30 vagonov žita. Z zgradbo bodo začeli spomladji. Jeseni bo začel mlin že mleti.

* Nesreča z avtomobilom. Povejajoči general v Berolini pl. Bülow je včeraj v Charlottenburgu s svojim avtomobilom povozil nekega kolesarja in takoj nato neko ženo. Žena je bila na mestu mrtva, staneje kolesarjevo je pa brezupno.

* Čudna tožba. Iz New Yorka poročajo, da je avstrijski kavalerijski poročnik tožil milijonarja Murraya za odškodnino 120.000 kron, ker je bil z njegovim hčerjo zaročen. Gospodina se je pa skesala. Poročnik je imel pa že mnogo stroškov za poroko, ki bi se imela v kratkem vrisiti.

* Darilo za najboljši uvodnik. Včeraj so odprli testament ameriškega milijonarja Pullitzerja, ki je bil lastnik največjih newyorških časopisov. Največji del svojega premoženja in pa časopise, ki izhajajo v New-Yorku in St. Louisu, je zapustil svojim trem sinovom. Deset milijonov krov dobi časnikarska visoka šola v Columbiji, ki jo je ustanovil Pullitzer, pet milijonov pa je zapustil zavodu za godbo in literaturo. Razentega je v testamentu določilo, po

katerem se večko leto razpišeti dve darili po tisoč kron za najboljši uvodnik in za najboljše reporterško delo.

* Preve lepe deklice naj ne študirajo. V Blagovješčensku so napravili častniki pred kratkim ples, na katerega so povabili vse dame iz boljših krogov, med temi tudi ravnateljico, vse učiteljice in par gimnazijskih višjih razredov dekliskega gimnazija. Na plesu je bila glavna privlačna točka konkurenca lepotic. Končno so proglastili gimnazijasto Sonjo Mihajlovnino, mlado damo 17. let, za kraljevo plesa. Dolgo se seveda mlada dama ni mogla veseliti svoje sreče, kajti na gimnaziju je zavala velika zavist. Ze naslednjega dne so imele ravnateljico v učiteljice skupno konferenco. Ravnateljica je izjavila, da si dekle ni moglo na pošten način pridobiti naklonjenosti tolikih gospodov. Nato je podala ravnateljico slednje izjavo, ki jo je napisala tudi v spričevalu: »Preve lepe deklice ne smejo študirati, posebno ker jim to niti potrebno ni, temveč naj se raje poroče.« Konferenca je vsled tega sklenila, naj se premirana lepotica takoj izključi. — Vsled tega sklepa vlada zdaj v mestu veliko razburjenje. Vložili so pritožbo na naučno ministrstvo, ki naj razsodi, če se sime deklica zaradi previlejne lepote izključi.

* Cestni tlak je usna. V Handsworthu pri Birminghamu so pred letom tlakovali neko cesto z usnjem. Po enem letu so strokovnjaki preiskali tlak in konstatičali, da ni skoraj neni obrabljen. Odpadki usnja so se s pomočjo stroja popolnoma na drobne kosce rezali ter zmesali z asfaltom in kotranom. Preiskava je doznela, da so odpadki usnja, zmesani s temo dvema substancama, izvrsten material za tlakovanje cest. Ne povzroča skoraj nikakega prahu, elastičen je, in tudi kolesa najtežjih vozov ne puščajo sledov; konji stopajo zelo lahno. Morda bi se delo tudi pri nas poskusiti s tem tlakom.

* Nezakonska hči Tolstojeva. Kakor poroča »Rusko Slovo«, namerava kmet Jakob Šilin iz okraja Bavske v Kurlandiji v kratkem začeti proces, ki bo zaradi tega zavrniv, ker bo pri tem ime Tolstojevo igralo veliko vlogo. Šilin trdi, da je poročil z nezakonsko hčerjo grofa Tolstoja, ter zahteva premoženje, ki ga je baje grof Tolstoj deponiral za njegovo ženo. Po izpovedbi Šilinovi je stvar sledča: Za čas vojne na Krimu je imel grof Tolstoj v Sebastopolu ljubavno razmerje z nekim mladim dekletem. Iz tega razmerja se je porodila hčerka. To hčerko je dal grof nekemu kmetu Schwarcu v vzgojo. Po krstu je deponiral grof Tolstoj za otroka v drž. banki 2krat po 50.000 rubljev. Po smrti Jakoba Schwarcu je dvignila njegova vdova teh 100.000 rubljev ter se naselila pri Shebrisu v mestu Bavske. Na to je izginila vdova Schwarz, ne da bi se mogla njena smrt sodno konstatirati. Takoj na to sta začela Shebris zelo potratno živeti in sta kupila v Rigi vrednosti 100.000 rubljev. Razventega sta si kupila bližu Bavske zemlje za kakih 50.000 rubljev. Šilin se je zdaj kot mož nezakonske hčere Tolstojeve obrnil na sodišče, naj se sodniško konstatira smrt vdove Schwarcove. Obenem zahteva Šilin, naj se pozove, kje je onih 100.000 rubljev, ki jim je Tolstoj deponiral pri državnih bankah za njegovo ženo.

Telefonska in prvojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Razpoloženje.

Dunaj, 16. novembra. Razmere v parlamentu so od dne do dne bolj desolatne in je prepričanje splošno, da hoče ministrski predsednik Stürgkh spraviti parlament v popolno brezdelnost in delanezmožnost. Značilno je v tem oziru, kar piše današnja Zeit, da se v kuloarjih ogrske zbornice odprtih govori, da se namestava Stürgkh odkriti parlamenta in njegova kontrole ter s pomočjo § 14. izvesti ne le običajne ukrepe, marveč tudi brambno reformo na ta način, da bi jo za enkrat prolongiral le za eno leto in pozneje vedno zopet iznova. — Razpoloženje v zbornici postaja vedno bolj pesimistično; v zbornici ni nikakoga zanimanja in govori govornikov vtonejo v splošnem šumu. Tudi odsekovi se je polastila letargija ter je iz njih izginilo vsako veselje za delo. Danes dopoldne je imel finančni odsek sejo, v kateri je prišlo na vrsto vprašanje, ali naj se že sedaj izvolijo referenti, ali pa naj se vrši pred vsem generalna debata. Pokazalo se je pa, da je bil odsek neslepčen. Omeniti je treba, da so bili ravno Poljaki oni, ki so konstatičali nešlepčnost odseka.

Uradniško vprašanje.

Dunaj, 16. novembra. V parlamentarnih krogih se govori, da bo ministrski predsednik Stürgkh v

konferenci, ki se vrši danes zvečer, označil stališče vlade napram uradniškemu vprašanju. Vlada je baje za to, da se da uradnikom takoj draginjska doklada iz v blagajnah razpoložljivih sredstev, da se pa drugi kompleks uradniških vprašanj, zlasti pa časovni avanzni preloži do julija 1912. Ta namera vlade vzbuja občo pozornost in je vsled tega postala situacija velekritična. Snoči je imela na Dunaju »Centralna zveza avstrijskih državnih uradnikov« in delegati poljskih uradniških organizacij, ki so bile, kakor znano, nasprotne uradniškim zahtevam, skupno sejo, v kateri so sklenili: 1. da državni uradniki odklanjam tako draginjsko doklado; 2. da zahtevajo uvedbo zvišanja aktivitetnih doklad in 3. takojšno uveljavljanje časovnega avanza.

Dunaj, 16. novembra. Danes dovolne je prišla v parlament deputacija državno-železniških organizacij ter izjavila posameznim parlamentarnim strankam svoje želje po skorajšnji rešitvi njih zahtev, sicer da uradništvo ne more jamčiti za nobene konsekvenčne.

Draginjska debata.

Dunaj, 16. novembra. V današnji seji državnega zbora se je nadaljevala draginjska debata. Kot prvi je kritiziral poslanec Biankini postopanje avstrijske vlade napram težnjam Dalmatincev. Kot drugi govornik je zastopal veleagrarno stališče dr. Krek. Med njegovim govorom je prišlo v zbornici do burnih prizorov. Nemški poslanec Heilinger, ki je bil očvidno veselo razpoložen, je dr. Kreku vedno motil z medklaci. Enkrat mu je zaklical: »Agrarni odruh!« Vsako besedo poslanca Heilingerja je spremljalo veselje na nemški strani. Veliko ogorčenje je vzbudil dr. Heilingerjev nastop med slovenskimi klerikali. Klicali so mu: »Pojdite v bufet!« Zlasti Vrstovšek in Brenčič sta navalila s pestmi na Heilingerja in prišlo bi bilo do pretepa, če bi Nemci ne bili Heilingerja potegnili stran. Pozneje se je Heilinger vrnil v zbornico in dr. Kreku celo ploskal. Za Krekom je govoril poljski minister Zaleski, ki upravlja začasno poljedelski resort. Govoril je z agrarnega stališča in so bila njegova izvajanja, ki so med agrarci našla odobravanje, zelo temeljita in spremena.

Železniški odsek.

Dunaj, 16. novembra. Danes se je vršila seja železniškega odseka, v kateri je železniški minister Forstner razvил svoj program. V seji je bil izvoljen tudi poseben komite za zadeve Južne železnic.

Vojna in Avstrija.

Budimpešta, 16. novembra. Sekcijski šef zunanjega ministrstva Esterhazy je imel z ministrskim predsednikom dolgo konferenco, kateri pripisuje velikanski pomen. Govore, da se pripravlja velika akcija na Balkanu.

Dva morilca.

Dunaj, 16. novembra. Policija je dognala, da je morilec obelj delavec v Sveringu neki Cibulka. Tosta in Mičeka, ki sta bila vsled suma, da sta ona storilca, aretirana, so izpuščeni.

Dunaj, 16. novembra. Policija je prijela morilca trafikantinja Nemethy v Požunu. Morilec je neki Stebtag.

Okupacija Perzije.

Berolin, 16. novembra. Uradno se poroča iz Petrograda, da pošlje Rusija v najkrajšem času svoje vojsko v perzijsko provincijo Kasvin, s čimer bi se začela okupacija Perzije.

Mnenje gospoda dr. Charles W. M. Castleja, sekundarnega zdravnika ljudske bolnišnice
Kingston (Jamajka).
Gospod J. Serravalle Trst.

Veseli me, da Vam naznanim prejem Vašega Serravallovega kina-vina z železom, ki ste mi ga blagohotno poslali. Pripisal sem to vino v slajih malokrvnosti, povzročene vseled malične mrzlice in prebolelim po drugih mrzlicah in veseli me, da Vam morem poročati, da so bili uspehi tega vina znatni; je tako prijetnega okusa in bi moral zavzemati prvo mesto med drugimi vini z železom.

Kingston, 7. junija 1909.
Dr. Charles W. M. Castle.

KINTA
K.C.L.

Priznano močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so **KINTA** kolesa.

Najboljši janski. Ustvarjeni čisti brezplačno.
K. Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Špecial. trgovina s kolesili posam. deli.
Izposojevanje koles.

Meteoreologično poročilo.
Višina nad morjem 305-2 Srednji mravljak 30.76 mm

Novemb.	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetovi	Nebo
15.	2. pop. 9. zv.	739.2 737.1	11.7 7.3	sr. jvzhod sr. svzh.	jasno megla
16.	7. zj.	735.2	1.2	brezvetr.	jasno

Srednja včerajšnja temperatura 87°, norm. 37° Padavina v 24 urah 00 mm.

+

Žalostnega srca javljamo vsem sorodnikom, priateljem in znancem tužno vest, da je naša predraga teta, gospodična 3880

Karolina Windischer

danes zjutraj ob pol 8 uri, prevadena s svetotajstvi za umirajoče, po dolgi mučni bolezni v 77. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala. Pogreb bude v petek, 17. novembra ob pol 5. uri iz Jožefinuma na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 16. novembra 1911.

Žalujoči ostali.

Prvi slovenski pogrebeni zavod Jos. Turk.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavnica K 8,000,000.

Stritarjeva ulica štev. 2.

Rezervni fond 300,000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.

Promese za bližnja žrebanja: Promesa og. prem. srečke, cela à 16 K, polovica à 9 K. Žrebanje 15. novembra t. I. Glavni dobitek K 240,000.—. Promese og. hip. srečke à 5 K. Žrebanje 15. novembra t. I. Glavni dobitek K 40,000.—.

Promese zem. srečke I. izd. à 6 K. Žrebanje 16. novembra t. I. Glavni dobitek 90,000 K. Promese za 1 celo ogrsko premijsko, 1 zem. in 1 hipoteč. srečko skupaj samo 25 K.



RAZPIS CERES-NAGRAD

K 30.000.—

Končni rok za vpošiljanje je na vsestransko željo do prvega grudna 1911

podaljšan!

Samo ob sebi je umevno, da imajo tudi tisti cenjeni odjemalci pravico vpošiljati že nadaljnje ovoje, ki so se tega razpisa že udeležili. Za vsakih nadalje vposlanih 5 ovojev dobe še po eno nadaljno številko.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni konsil domačje borz 16. novembra 1911.

Kreditobni posojil.	Prenos	Stroški
4% mojeva renta	91.90	82.10
4 1/2% srebrna renta	95.05	85.25
4% avstr. kronska renta	91.80	92.—
4% ogr.	90.75	90.95
4% ljubljanska čedilna posojilna	92.10	92.10
4% k. o. čedilna dež. banke	93.—	94.—

Grosche.	Prenos	Stroški
Srečke iz 1. 1860 %	437.—	449.—
" " 1864	609.—	621.—
" " tisoč	303.50	315.50
" zemeljske I. izdaje II.	301.75	307.75
" ogrske hipotečne	279.50	285.50
" dun. komunalne	255.50	261.50
" avstr. kreditne	512.—	524.—
" ljubljanske	85.75	91.75
" avstr. rdeč. krila	73.25	79.25
" ogr.	49.50	55.50
" bazilika	38.—	42.—
" turške	243.50	246.50

Bolinoce.	Prenos	Stroški
Ljubljanska kreditna banke	472.—	474.—
Avstr. kreditnega zavoda	651.—	652.—
Dunajske bančne družbe	542.25	543.25
Južne železnice	110.20	111.20
Družavne železnice	732.—	733.—
Alpine-Montan	827.25	828.25
Češke stádoréne družbe	314.—	314.80
Zivnostenske banke	279.50	280.50

Vatutno.	Prenos	Stroški
Cekini	11.37	11.39
Marke	117.75	117.95
Franki	95.75	95.90
Lire	94.85	95.05
Rabiji	255.—	255.—

Zahvala.

Za vsestransko nam izkazano tožilno sočutje ob smrti našega iskreno ljubljenega soproga, ozi. očeta, brata, strica, tasta in svake, gospoda 3870

Ruperta Müllerja
trgovca

dajše za častno spremstvo na poslednje počivališče in za lepe poklonjene vence se tem potom najtopleje zahvaljujejo

žaluoči ostali.

V Ljubljani, 15. novembra 1911.

Sprejme se

izurjen pomočnik

Specijske stroke
nad 25 let star, ki ima tudi sposobnost za potovanje.

Ponudbe do sedanjih služb sprejme pod šifro „**Stalnost**“ upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 3852

Nogavice

zelo trpežne, vsake velikosti, za otroke in dame, kakor tudi moške, 3879

se izdelujejo na domu.

Stare nogavice se popravijo.

Delo solidno, cene zelo zmerne. Od 12 parov naprej poštne prostokope, pove upravnštvo »Slov. Naroda«.

Priporočilo.

Cevlje vseh vrst in velikosti izdeluje

in popravlja čevlje in galoshe

po nizki ceni

Anton Ravnkar,
čevljarski mojster,
Sodna ulica 4. v Ljubljani.

Proda tudi

hišo z lepim sadnim vrtom
v Ljubljani. 3317

Mladenič

s tremi gimn. razredi, star 17 let, več slov in nemškega jesika 1200 primerno stanje.

Ponudbe blagovili naj se pošljati: poštno ležeče Turjak, pod šifro „**Vetrnost**“.

Povsem izvežban

solicitor

v svet. in zavetnikih zadevah zamislen delavec želi spremeniti službo.

Naslov pod šifro „**E**“ na upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 3846

Išče se
kontoristinja

s prakso za večje tovarniško podjetje.

Ponudbe pod „**Kontoristinja**“ na upravnštvo »Slov. Naroda«. 3866

Dobro idoča in staroznana

restavracija

v sredini mesta Ljubljane se takoj odda v najem.

Pojasnila daje Ivan Dax, Marije Terezije cesta št. 16 v Ljubljani. 3871

Kontorist — stenograf

ali

spretna stenografinja

se sprejme v stalno službo

ali za poludnevno delo. — Ponudbe pod „**Kontor**“ na upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 3851

3872

Ženitna ponudba!

Uradnik 10. razreda, star 34 let, bi se rad seznanil vslep pomanjkanja znanja s pridno, izobraženo in dobrošrčno mladenko, ki ima nekaj premoženja. — Pisma pod naslovom: „**L. L. 34**“ na upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 3867

Za večje tovarniško podjetje se išče veden in zanesljiv

za poslovodja

Ponudbe pod „**Poslovodja**“ na upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 3867

3867

Stara, že nad 30 let obstoječa

trgovina

z mešanim blagom, letni promet K 70—80000, v velikem kraju na Gorškem se radi bolezni odda pod jako

ugodnimi pogoji.

Ozira se le na resne kupce. Povprašati je pri upravnštvo »Slovenskega Naroda« pod „**trgovec št. 1000**“.

3841

Stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo in pritlikinami

se odda za decembra eventuelno za februar.

Izve se na Tržaški cesti št. 13, v gostilni.

Lepa stavbna parcela

na Prulah pri Karlovske cesti

se proda pod ugodnimi pogoji.

Vprašanja pod „**M. L. 120**“ na upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 3873

Trgovina

z mešanim blagom, prodajo tobaka in kolek

se proda ali da v najem.

Krompir

najboljše kakovosti, zdrav in brezhiben, debel ter srednje debelosti. — Vedno zalogá.

Oddaja v vsaki množini

od 200 kg dalje tudi cele vagone po prav solidni nizki cenai tvrdka

IV. A. Hartmann nasl. A. Tomažič

■ ■ ■ v Ljubljani, Marije Terezije cesta. ■ ■ ■

Varčne gospodinje!

Olimpija krema brez maščobe, lepotilo prve vrste, je najboljše in najuspešnejše sredstvo za odstranjevanje vsakovrstnih kožnih napak, kakor so pege, izpuščaji, lišaji, mozoli itd. Mali lonček K 120. —

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mladostno polt, in je popolnoma neškodljiv. Skatulja 1 K 50 h.

Pomada za rast lás krepi lasišče in zabranjuje izpadanje lás. — Lonček 1 K 20 h.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 h. ■ ■ ■

Mazilo zoper ozeblíne. Sredstvo zoper ozeblíne. — Lonček z na-

vodom o radi 80 h, tucat 8 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožuljenimi mestci. — Lonček z navodilom

40 h, tucat 4 K.

Lekarna Trnkóczy v Ljubljani. ■ ■ ■

Razpolaganje po pošti. 3717 Drogijske cene.

Velecenjene trgovce in obrtnike

vljudno opozarjam na svoj

reklamni kiosk pred dež. gledališčem v Ljubljani,

■ ■ na katerem oddam oddelke za reklamo. ■ ■

3874 Ker imam več ponudb od tujih zunanjih tvrdk prosim gg. interesente da se v najkrajšem času zglose pri meni, ker se bom v prvi vrsti oziral na domače tvrdke in ako primanjka teh, vzamem tudi tuje. — Cene po dogovoru.

Peter Matelič, Ljubljana, Škofja ulica 10. Telefon 155.

Zavod za plakatiranje, snaženje in reklamo. Oblastveno potrjeni posredovalec.

MODNI SALON

Domača tvrdka! **Marija Götzl** Domača tvrdka!

8 ŽIDOVSKA ULICA 8

Priporoča svojo bogato zalogu damskeh in otroških klobukov v najnovejših oblikah.

Cene brez konkurence!

Cene brez konkurence!

Jvan Jax in sin

v Ljubljani 358

Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogu

voznih koles.

■ ■

Šivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

neznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo.

Velika zalogá subih vencev.

Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd.

Okusno delo in zmerne cene

Zunanja naročila tečno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.



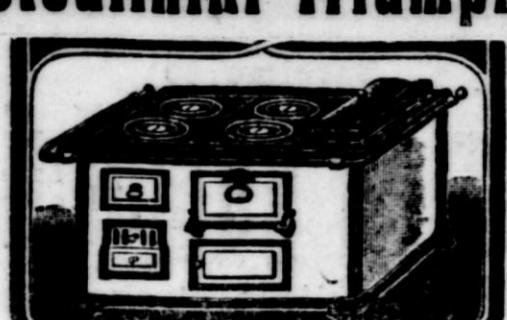
3782 Za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno **črno dalmatinsko vino** 233

Kuč najboljše sredstvo.

4 steklenice (5 kg) franko K 450

Br. Novakovič, Ljubljana.

Štedilníki Triumph



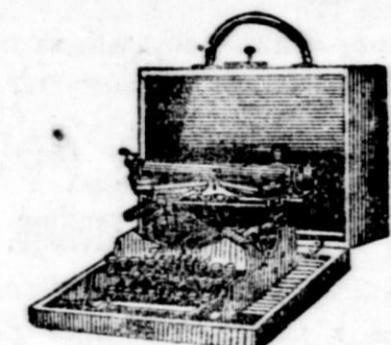
Tvornice Triumph, dr. z om. z. Wels, Gor. Avstr. 1813

Katalogi zastonj in poštne prosto.

Hišni in rodbinski pisalni stroj

Proteus

za potovanje izborno pripraven



Teža okoli 2 kg. — Cena K 260.—

■ ■ ■ **Glogovski & Co.** ■ ■ ■

c. in kr. dvorni dobavitelj.

Gradec Joanneumring 8. Telefon 384.



: Prvi slovenski : fotografiski atelje

D. ROVŠEK

33 v Ljubljani

Kolodvorska ulica 32 a.

Ustanovljen leta 1890.

Milijoni rabijo profi

kašlju

hriavosti, kataru in zaslezenju, krčnemu in oslovskeemu kašlju, nego slastne

Kaiserjeve prsne karamele

s „tremi jolkami“.

6050 not. poverjenih izpricelav

iz zdravnikov in zasebnikov za jamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni

in slastni bonboni.

Zavitek 20 in 40 vin., skodelja

60 v. Prodaja jib v Ljubljani:

Ubald pl. Trnkóczy, lekarna Rih. Sušnik, le-

karna. Dr. G. Piccoli, lekarna, Deželna le-

lekarna. Mr. Ph. And. Bohinc, lekarna pri kroni.

Mr. Ph. Jos. Čižmar, lekarna. Ant. Kanc, dro-

gerija. Daniel Pirc, lekarna Idrija. J. Bešman, le-

karina. Novi mestec. C. Kralj, lekarna.

Nova mesto. J. Huta, lekarna pri Mar. F. Vi-

pava. Milan Wacha, lekarna. Matlka. A. Ro-

blek, lekarna. Radovljica. Hinko Brill, le-

karna. Litija. Karel Savnik, lekarna pri „Sv.

Trojic“. Kranj. Fr. Baccarelli, lek. Postojna.

Jos. Močnik, lekarna. Kamnik. E. Burdých,

lekarna v Sk. Loki. Mr. H. Roblek, lekarna.

Tržič. Ph. Mr. E. Koželj, lekarna. Jesenice.

V. Arko, trgovac. Senožeč. Jos. Rudolf, dro-

g. Litija. J. Kendulier, trgovac Mengš.

3878 Ugodna prilika za trgovca, ki bi se hotel naseliti v Celju.

Celjska posojilnica odda takoj pod ugodnimi pogoji 2 prodajalni v najem.

Modni salon

JUST-MASCHKE



LJUBLJANA, 3 ŽDOVSKA ULICA 3

priporoča cenjenim damam veliko izbiro krasnih pariških in dunajskih modelov kakor najnovejših športnih klobukov.

Popravila točno in ceno. 2306 Cene brez konkurenčnosti.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg (nasproti rotovža) in Sv. Petra cesta 8

Nikelasta moška ura z verižico od K 4-50 naprej

Prava srebrna " " " " " 9-70 "

14 kar. zlata " " " " " 44- "

Nikelasta damska " z verižico " " 8-50 "

Prava srebrna " " " " " 9-50 "

14 kar. zlata " " " " " 20- "

Uhani zlato na srebro " " " " " 1-80 "

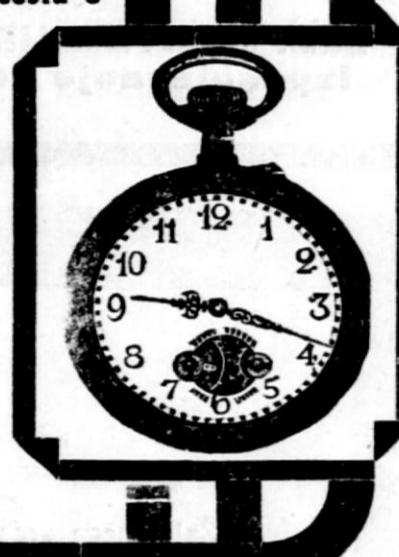
14 kar. zlati uhani " " " " " 4-50 "

Lastna tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka „Iko“.

Telefon št. 273.

Telefon št. 237.



Priložnost za dober nakup!

Dobil sem pod polovično ceno veliko partijo dolgih, krasnih raglanov za dame, katere tudi pod isto ceno oddam. Komad za 40 št. stane samo 20 št.

Ogromna zalogá izgotavljenih oblek, raglanov, površnikov ter zimskih suknj za gospode in dečke. Solidna postrežba.

Pričnano nižke cene!

O. Černatovič

Ljubljana, Mestni trg štev. 5.

Anton Šarc, Ljubljana

Izdelovanje perila, pralnica in svetlolikalnica z električnim obratom priporoča zelo dobro in solidno izdelano perilo po nizkih cenah.

Opreme za neveste.

Perilo za deklice in dečke za zavode. Platno, šifon in švicarske vezenine se kupijo zelo ugodno, dalje rjuhe, brislake, prti, prtiči, nogavice, maje.

Perilo „TETRA“

za gospode in gospe. Kdor trpi na protinu, revmatizmu, ischias, naj nosi le to perilo, in bo ta poskušnja vsakega zadovoljila.

VZORCI NA RAZPOLAGO.